



FOTO: TOMAS BRØDSGAARD FIBIGER NØRFELT / SEGES

JUL 2016

Faktaark

REGLER FOR GØDNING VED OMLÆGNING TIL ØKOLOGI

Når en bedrift begynder omlægning til økologi, kommer der flere forskellige regelsæt for gødskning oveni – eller i stedet for de generelle regler, der gælder for alle bedrifter.

De nye regler gælder fra forskellige tidspunkter afhængigt af tidspunktet for omlægning, og hvilken type bedrift det er. I overgangsperioden fra konventionel til økologisk drift skal der derfor ekstra beregninger eller registreringer til for at dokumentere overfor økologikontrollen, at de økologiske gødningsregler overholdes.

Hvornår gælder reglerne? - Oversigtsskemaet for de forskellige regelsæt

REGLER	BETINGELSE OG ENHEDER FOR BEREGNINGEN	STARTDATO/PERIODE
EU økologiregler for den samlede tilladte gødningsmængde	170 kg total N pr. ha	Fra markens omlægningsdato
EU økologiregler for import af konventionel gødning (fra bilag 1)	Op til 50 kg udnyttet N pr. ha eller til dokumenteret behov	Fra markens omlægningsdato
Økologisk Arealtilskud - Basistilskud (870 kr. pr. ha)	100 kg udnyttet N i gns. pr. ha på hele bedriften – både konventionel og økologiske gødning	Planperioden, hvor det 5-årige tilsagn starter den 1. september
Økologisk Arealtilskud med tillæg til nedsat N (870+500 kr. pr. ha)	60 kg udnyttet N i gns. pr. ha på hele bedriften – både konventionel og økologisk gødning	Planperioden, hvor det 5-årige tilsagn starter den 1. september

EU ØKOLOGIREGLER

Økologireglerne gælder fra den dato de enkelte marker påbegynder omlægning. Det skal dokumenteres i plantelog-bogen/gødningsplanen, at bedriften/marken overholder grænsen på 170 kg total N pr. ha. Hvis der importeres konventionel gødning, skal det dokumenteres, at det ikke overstiger grænsen på 50 kg udnyttet N pr. ha. Kan bedriften dokumentere et større behov end 50 kg udnyttet N pr. ha i den samlede kvælstofkvote, er det muligt at importere mere. Det er en betingelse, at bedriften har et varieret sædskifte og opfylder en række krav til plantedække om vinteren, efterafgrøder efter bælgsæd og kløvergræs, og mindst 25 pct. kvælstoffikserende hovedafgrøder (bælgsæd eller kløvergræs) i sædskiftet.

Den konventionelle gødning, som kan bruges i økologiske produktion, må kun omfatte eller indeholder de tilladte gødningsstoffer og jordforbedringsmidler, der er nævnt i bilag 1 i vejledning om økologisk jordbrugsproduktion.

ØKOLOGISK AREALTILSKUD

Bedriften skal overholde det valgte gødningsniveau for Økologisk Arealtilskud fra den planperiode (1. august -31. juli), hvor tilsagnet starter den 1. september. Gødningsbetingelsen gælder for hele bedriftens harmoniareal – også selvom der ikke søges Økologisk Arealtilskud til alle marker. Betingelsen om 100 kg N/ha gælder kun for bedrifter, som er tilmeldt gødningsregistret. For 60 kg N/ha ved tillæg til reduceret N er det et krav, at bedriften er tilmeldt registret for gødningsregnskab. Det er altid den laveste kvote der sætter begrænsningen for gødningsforbruget, og som reduceres yderligere for eftervirkning af pligtige efterafgrøder eller eventuelt manglende pligtige efterafgrøder. I visse tilfælde kan den generelle N-kvote være lavere end N-kvoten for tilskudsforpligtelsen, f.eks. ved mange bælgsplanter på bedriften.



KONTAKT

Birgit Ingvorsen, landskonsulent
SEGES Økologi
bii@seges.dk
D +45 8740 5493

GØDNINGENS ØKOLOGI-STATUS VED OMLÆGNING

Vær opmærksom på, at gødningen fra bedriftens husdyrhold i omlægningsperioden kan have økologisk status på egen bedrift, men konventionel status, hvis det afsættes til en nabo.

Når bedriften og markerne påbegynder omlægning kan gødning fra bedriftens egen besætning regnes som økologisk i de første to år, selvom besætningen ikke er påbegyndt omlægning. Det gælder når det udbringes på bedriftens egne marker, som er under omlægning. Er der købt eller forpagtet økologiske marker, så skal gødningen fra dyr, der ikke er påbegyndt omlægning regnes som konventionel på disse marker.

Fra den dato besætningen påbegynder omlægning kan gødningen regnes som økologisk – også hvis det afsættes til en anden bedrift.

LOGBOG FOR PLANTEAVL

Dokumentation for økologisk planteavl består af et regnskab med bilag på køb og salg af produkter, samt en logbog over alle aktiviteter på markerne. Regnskab og logbog skal altid være ajourførte og tilgængelige ved et økologi-kontrol besøg.

Logbogen skal for hver enkelt mark indeholde oplysninger om:

1. gødningsforbrug (type, mængde, dato for udbringning og økologisk/ikke-økologisk)
2. brug af plantebeskyttelsesmidler (sprøjtejournal – dato, middel, behandlingsmetode og årsag – dvs. din vurdering af "akut fare for afgrøden")
3. høst af afgrøder (afgrøde, måned, mængde og økologisk status)



FOTO: INGER BERTELSEN / SEGES

› MÆLKEPRODUCENTER OG LEVERANDØRER AF KREATURER TIL FRILAND A/S

Alle leverandører af mælk til de økologiske mejerier og af kreaturer til Friland er omfattet af en brancheaftale, hvor der også indgår særlige regler for gødskning.

Begrænsningen på 140 kg total N pr. ha i gennemsnit gælder fra det tidspunkt, hvor besætningen påbegynder omlægning.

OMLÆGNING AF 2,3 DE-BEDRIFTER

Økologer kan ikke bruge undtagelsen om 2,3 DE pr. ha for kvægbrug i harmonireglerne. Ved omlægning sidst i en planperiode, vil det dog være muligt at fortsætte med 2,3 DE pr. ha i resten af denne planperiode, hvis det samtidig er muligt at opfylde økologireglerne. De 10 betingelser for brug af 2,3 DE skal så overholdes i hele afviklingsperioden frem til den 1. marts.

EKSEMPEL 1 – omlægning af malkekvægsbedrift i september 2016

Markerne er påbegyndt omlægning den 1. september 2016 eller tidligere. Der er søgt Økologisk arealtilskud – basis fra 1. september 2016. Besætningen omlægges 1. september 2017 eller senere.

- For planperioden 2016-2017 gælder den laveste af 1,7 DE pr. ha eller 100 kg udnyttet-N pr. ha i gennemsnit på bedriftens harmoniareal som kvote og betingelse for Økologisk arealtilskud.
- For planperioden 2017-2018 gælder den laveste af 1,7 DE pr. ha, 140 kg total-N pr. ha (efter påbegyndt omlægning af besætningen) eller 100 kg udnyttet-N pr. ha i gennemsnit på bedriftens harmoniareal som kvote og betingelse for Økologisk arealtilskud.

EKSEMPEL 2 – omlægning af malkekvægsbedrift i april 2016

Bruger 2,3 DE pr. ha. Markerne omlægges dels den 20. april og den 1. juli 2016. Omlægningsdatoen den 20. april vælges for de marker, der skal bruges til afgræsning i 2017, og 1. juli vælges for marker, der skal bruges til helsæd og majs i 2017. Der søges Økologisk arealtilskud (basis) fra 1. september 2016. Besætningen omlægges den 20. april 2017, eller når det passer med, at beholdningen af konventionelt grovfoder er brugt op.

- For planperioden 2015-2016 gælder 2,3 DE pr. ha og den generelle kvote i gennemsnit på bedriftens harmoniareal. Efter omlægningsdatoerne for markerne kan der udbringes op til 170 kg total-N pr. ha.
- For planperioden 2016-2017 gælder den laveste af 1,7 DE pr. ha eller 100 kg udnyttet-N pr. ha i gennemsnit på bedriftens harmoniareal som kvote og betingelse for Økologisk arealtilskud. Dyrkes der f. eks. mange ærter eller hestebønner, så den generelle kvote er lavere end 100, er det den, der skal overholdes. Fra besætningen påbegynder omlægning kan der udbringes op til 140 kg total-N pr. ha i gennemsnit.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne



Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne